

forslagene har vakt et meget stærkt Røre over hele Landet baade for og imod, maaske mest imod, i hvert Fald har de, der har været imod dem, talt højest. Jeg beklager mig ikke derover, tværtimod, jeg glæder mig over, at der dog kan tænkes paa andet og tales om andet end Brød og Penge. Modstanderne af disse Lovforslag har været en ret broget Flok. Der er dem, der er stærkt interesserede i Folkekirkens Udvikling, hos hvem man møder megen Interesse for Kirkens Anliggender, og der er dem, hos hvem man ellers ikke møder megen Interesse for Kirkens Anliggender.

Ved de mange Møder, der har været holdt omkring i Landet, er der jo talt stærke Ord om alle de Ulykker, som vilde følge af, at disse Lovforslag blev gennemført; men jeg synes, man kan sige, som den højtærede Minister har sagt et Par Gange, at disse Udtalelser har skuddet fuldstændig over Maalet, og jeg tror, at netop de stærke Ord har ført til, at der er mange, som ellers kunde have Tilbøjelighed til at mene, der var noget deri, som har trukket sig tilbage. Naar en Taler har udtalt, at efter Krigen i 1864 indskrænkede man den almindelige Valgret, nu har vi faaet Sønderjylland tilbage, og saa indskrænker man yderligere Valgretten, saa staar jeg ganske uforstaaende overfor en saadan Udtalelse. Der er jo endogsaa mange, der mener, at man ved disse Lovforslag giver Befolkningen en alt for stor Indflydelse, f. Eks. ved de to første Lovforslag, som her foreligger, og ligeledes ved Lønningslovsforslaget, der lægger det i Menighedsraadenes Hænder, hvordan Præstegaardene og Præsteboligerne skal styres og forvaltes.

Man har sagt, at disse Lovforslags Vedtagelse vil sprænge Folkekirken. Jeg tror nu ikke, der er nogen stor Fare derfor, og jeg tror, at det vil vise sig, at de, der har talt højest derom, neppe melder sig ud af Folkekirken, selv om Lovforslagene bliver til Lov. Der er adskillige, som, naar de hørte disse Overdrivelser, har sagt: De Folk, som kommer med dem, synes vi godt om, og der maa vel være noget i, hvad de siger. Men naar de saa har faaet rigtig Besked paa Spørgsmaalet: Hvad er det da for Ulykker, der vil ske, har de alligevel sagt: Naa, var det dog ikke værre! Jeg tvivler aldeles ikke om, at mange af dem, der har været saa stærkt imod disse Lovforslag, er kristeligt og kirkeligt interesserede Mennesker, som ønsker det allerbedste for vor Folkekirke; ellers havde de rimeligvis slaet meget stærkt til Lyd for, at man skulde skille Stat og Kirke ad.

Men jeg mener, de har gjort sig skyldige i Misforstaaelser og Overdrivelser. Hvorvidt deres Optræden har hjulpet til Gennemførelsen af de Forandringer i Lovforslagene, som allerede er sket, ved jeg ikke, maaske har de hjulpet lidt dertil. Forandringerne betragter jeg i det hele som Forbedringer, og for saa vidt skal Modstanderne af Forslagene derfor ikke høre ilde af mig, skønt jeg maa protestere mod mange af deres Paastande.

Der er stadig rejst Beskyldninger mod Kirkeministeren for Ufrisindethed ved disse Lovforslag. Jeg synes, han har vist et endog ret stort Frisind ved at modtage de skete Ændringer, der jo ikke alle har været ham lige tilpas, jeg synes, han har handlet klogt og frisindet ved at tage imod dem, og det fortjener han Tak for. Jeg tror, Stormen allerede har lagt sig noget, og et Bevis derfor ser jeg i, at den Resolution, der for nylig kom fra et Faatal af de københavnske Præster, egentlig kun havde en Indvending at gøre mod de forelagte Kirkelovforslag; nemlig med Hensyn til Tilmeldelsespligten. Det viste sig altsaa, at de Forandringer, der er sket paa de andre Punkter, som der har været ivret saa stærkt imod, har hjulpet til, at Modstanden mod dem til Dels er forsvundet.

Man har talt om, at en Kirkedag, en Forfatning for Kirken, kunde blive Resultatet af disse Lovforslag, og at Mindretallene i saa Fald vilde komme til at lide Uret. Jeg vil gerne dertil sige, at i aandelige Ting kan vi ikke lade os kommandere af Fler-tallet, men jeg synes dog, man maa indrømme, at disse Lovforslag i høj Grad giver Mindretallene Rettigheder, det tror jeg er indrømmet saa at sige fra alle Sider. Man mener, at Lovforslagene tenderer mod en Kirkeforfatning, men i saa Fald burde man jo tage fat ved Menighedsraadene, thi dér er Begyndelsen lagt. Der er imidlertid ingen — endnu har jeg ikke hørt noget i den Retning —, som ønsker, at Menighedsraadene skal forsvinde. Der var i 1903 nogen Modstand mod dem — det husker jeg godt —, fordi man i nogen Grad frygtede det, som nu er paa Tale; men det har vist sig, at Menighedsraadene har gjort Nytte, og der er derfor nu ingen, som ønsker dem afskaffet, man udvider tværtimod deres Myndighed paa det økonomiske Omraade, og det tror jeg vil vise sig at være gavnligt. Den højtærede Kirkeminister har jo stadig hævdet, at han ikke tilsigtede Indførelsen af en Kirkedag eller en Kirkeforfatning. Jeg vil i denne Forbindelse minde om, at vi havde en Gang en Kirkedag, det var før 1903,